

Krótkie doniesienie – Short communication

Uwagi o okazie oznaczonym jako *Chlamydatus longirostris* Reuter, 1905 (Hemiptera: Heteroptera: Miridae) z Polski

BARBARA LIS

Samodzielna Katedra Biosystematyki, Uniwersytet Opolski, Oleska 22, 45-052 Opole
e-mail: canta@uni.opole.pl

Abstract: [Remarks on the specimen identified as *Chlamydatus longirostris* Reuter, 1905 (Hemiptera: Heteroptera: Miridae) from Poland]. *Chlamydatus longirostris* Reuter, 1905 was reported from Poland (Lis J. A. 1985) on the basis of a female specimen collected in 1982 in Świerklaniec on *Larix kaempferi* (Lindl.) Carrière, 1856. Recent verification of the identification correctness of this specimen has proved it represented *Ch. pullus* (Reuter, 1870). The second report of *Ch. longirostris* in Poland (Korczyński 2003) was also a case of misidentification (Gorczyca 2007). Therefore, *Ch. longirostris* should be excluded from the list of Polish Heteroptera.

Key words: Hemiptera, Heteroptera, Miridae, Phylinae, *Chlamydatus longirostris*, faunistics, identification correctness, Poland.

Chlamydatus (*Euattus*) *longirostris* Reuter, 1905 to europejski gatunek z rodziny Miridae o bardzo ograniczonym występowaniu; jego potwierdzone stanowiska, dotyczące do niedawna niewielu okazów, znajdują się we Francji, Hiszpanii i Chorwacji (Pagola-Carte 2015).

Ryc. 1. Samica oznaczona jako *Chlamydatus longirostris*, widok z góry (14.06.1982; nadleśnictwo Świerklaniec; oddz. 99). [Fig. 1. Female identified as *Chlamydatus longirostris*, dorsal view (14.06.1982; Świerklaniec Forest District; section 99)].

Ryc. 2. Samica oznaczona jako *Ch. longirostris*, widok z boku (1, 2, 3 – biodra pierwszej, drugiej i trzeciej pary odnóży; strzałka wskazuje zakończenie rostrum). [Fig. 2. Female identified as *Ch. longirostris* (1, 2, 3 – coxae of the first, second and third legs, respectively; the arrow indicates the rostrum tip)].

W roku 1985 została opublikowana notatka (Lis J. A. 1985) dotycząca stwierdzenia tego gatunku w Polsce. Jedna samica (ryc. 1) odłowiona została w 1982 roku z powierzchni badawczych w nadleśnictwie Świerklaniec na Górnym Śląsku i na podstawie ówczesnie dostępnego klucza do oznaczania przedstawicieli rodziny Miridae (Wagner i Weber 1964) oznaczona jako *Ch. longirostris*. Podstawą zaliczenia okazu do tego właśnie gatunku była długość rostrum (ryc. 2), która to cecha we wspomnianym kluczu (Wagner i Weber

1964) uznana została za różniącą ten gatunek od innych w tym rodzaju.

W ówczesnym czasie prawie całkowicie nieznana była również biologia tego gatunku, dlatego jego stwierdzenie w Polsce na *Larix kaempferi* (Lambert) Carrière zostało potraktowane jako nowe dane na temat roślin na których ten pluskwiak może bytować (Lis J. A. 1985).

Gatunek ten był uwzględniony w przeglądzie faunistycznym polskich przedstawicieli podrodziny Phylinae (Miridae) (Gorczyca 1991), natomiast został pominięty w późniejszym wykazie Heteroptera naszego kraju (Gorczyca 2004). Z kolei w katalogu palearktycznych Heteroptera (Kerzhner i Josifov 1999) jego występowanie na terenie Polski uznano za wątpliwe.

Do niedawna *Ch. longirostris* znany był jedynie z kilku okazów, a skąpe opisy jego cech morfologicznych były oparte głównie na okazach typowych (Wagner 1961; Wagner i Weber 1964).

W 2012 roku odkryta została bardzo liczna populacja tego gatunku w prowincji Araba na północy Hiszpanii (Pagola-Carte 2015), co pozwoliło na podanie cech morfometrycznych dla okazów obu płci. Dzięki temu możliwym okazało się odróżnienie samic tego gatunku od samic gatunków z nim spokrewnionych; dodatkowo, cechy barwne odnóży (nie uwzględniane w dotychczasowych kluczach do oznaczania) przedstawione na zdjęciach okazów zebranych w Hiszpanii umożliwiają obecnie bezproblemową identyfikację samic *Ch. longirostris*.

Poza tym w trakcie tych badań (Pagola-Carte 2015) stwierdzono jednoznacznie, że jego główną rośliną żywicielską jest ożanka popielata *Teucrium polium* L. (Lamiaceae), występująca w naturze na kamienistych pastwiskach i otwartych terenach porośniętych krzewami (Aizpuru i in. 1999) w Afryce, południowych regionach Europy oraz w zachodniej i środkowej części Azji (Discover Life 2018).

Prawie równocześnie z obecnymi badaniami nad polskim okazem oznaczonym jako *Ch. longirostris*, odłowione zostały okazy tego gatunku na dwóch stanowiskach we Francji (Minssieux i Matocq 2018), co umożliwiło ostateczną weryfikację pierwotnego oznaczenia samicy odłowionej w Polsce w 1982 roku (Lis J. A. 1985).

Po szczegółowej analizie danych morfometrycznych (Pagola-Carte 2015) oraz wszystkich danych morfologicznych tego gatunku (Minssieux i Matocq 2018) okazało się, że okaz ze Świerklańca (Górny Śląsk) oznaczony jako *Ch. longirostris* to samica *Ch. pullus* (Reuter, 1870) o wyjątkowo długim rostrum (dokładna analiza innych okazów tego ostatniego ga-

tunku wykazała, że długość rostrum nie powinna być jedyną cechą kluczową uwzględnianą przy rozróżnianiu obu tych gatunków).

Drugie doniesienie o tym gatunku z terenu Polski (Korcz 2003) zostało od razu zweryfikowane przez autorkę opracowania jako błędne oznaczenie, gdyż okaz należał do *Ch. pulicarius* (Fallén, 1807) (Gorczyca 2007).

W związku z tym gatunek *Ch. longirostris* należy usunąć z listy Heteroptera występujących w Polsce.

Autorka pragnie podziękować Armandowi Matocq (Narodowe Muzeum Przyrodnicze, Paryż, Francja) za sugestie dotyczące okazu *Ch. longirostris* ze Świerklańca oraz za udostępnienie informacji na temat tego gatunku przed ich opublikowaniem.

Piśmiennictwo – References

- Aizpuru I., Aseginolaza C., Uribe-Echebarría P.M., Urrutia P., Zorrakin I. 1999. *Claves ilustradas de la flora del País Vasco y territorios limítrofes*. Eusko Jaurlaritzaren Argitalpen Zerbitzu Nagusia / Servicio Central de Publicaciones del Gobierno Vasco. Vitoria-Gasteiz, 844 ss.
- Discover Life, 2018. Point Map of *Teucrium polium*. Encyclopedia of Life [dostęp 5 czerwca 2018].
- Gorczyca J. 1991. Phylinae (Heteroptera, Miridae) of Poland. *Annals of the Upper Silesian Museum in Bytom, Entomology* 2: 17–81.
- Gorczyca J. 2004. Pluskwiaki różnoskrzydłe (Heteroptera). [w:] Bogdanowicz W., Chudzińska E., Pilipiuk I., Skibińska E. (red.). *Fauna Polski – charakterystyka i wykaz gatunków. Tom I*. Muzeum i Instytut Zoologii PAN, Warszawa, 192–234.
- Gorczyca J. 2007. *Plant bugs (Heteroptera: Miridae) of Poland. Part I. Subfamilies Isometopinae, Deracoridae, Bryocoridae, Orthotylinae, Phylinae*. Catalogus faunae Poloniae (New series), vol 2. Natura optima dux Foundation, Warszawa: 216 ss.
- Kerzhner I.M., Josifov M. 1999. Miridae Hahn, 1833. [w:] Aukema B., Rieger C. 1999. *Catalogue of the Heteroptera of the Palearctic Region, vol. III. Cimicomorpha II*. The Netherlands Entomological Society, Wageningen, 576 ss.
- Korcz A. 2003. Pluskwiaki (Heteroptera) w zróżnicowanych środowiskach Słowińskiego Parku Narodowego oraz Góry Rowokół. *Rozprawy Naukowe Instytutu Ochrony Roślin* 13: 1–226.
- Lis J.A. 1985. *Chlamydatus (Attus) longirostris* Reut. (Heteroptera, Miridae) - nowy dla fauny Polski gatunek pluskwiaka. *Polskie Pismo Entomologiczne* 55: 605–608.

- Minssieux E., Matocq A. 2018. Présence de *Chlamydatius* (*Euattus*) *longirostris* Reuter, 1905 sur le littoral audois et actualisation de sa biogéographie (Heteroptera, Miridae, Phylinae). *Revue de l'Association Roussillonnaise d'Entomologie* **27**: 91–96.
- Pagola-Carte S. 2015. New Iberian records of interesting Miridae (Hemiptera: Heteroptera) with notes on their biology. *Heteropterus Revista de Entomologia* **15**: 23–42.
- Wagner E. 1961. Validité de l'espèce *Chlamydatius longirostris* Reuter, 1905 [Hem. Het. Miridae]. *Bulletin de la Société entomologique de France* **66**: 54–56.
- Wagner E., Weber H.H. 1964. Hétéroptères Miridae. *Faune de France* **67**, Fédération Française des Sociétés de Sciences Naturelles, Paris, 589 ss.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License
<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>